

Kommunenenes klimabarometer

Holdninger og atferd blant
kommunens innbyggerne

Contents

1	Formål og innhold	3
2	Miljøvennlig transport	7
3	Klimatilpasning - forebygging	9
4	Forbruk og miljø	11
5	Miljøvennlig energi og bygg	13
6	Grønt næringsliv og grønne jobber	15
7	Innbyggernes holdninger til å gjøre mer og vurderinger av tiltak	17
8	Kommunikasjon og dialog med befolkningen	19
9	Gjennomføring, rapportering og pris	21

1

Formål og innhold

Innledning

Formål

Denne undersøkelsen er utformet for at landets kommuner skal få innsikt i egne innbyggers holdninger til klimaendringene, hva de selv gjør for å begrense eget klimaavtrykket og hvilke forventninger de har til klimatiltak fra kommunale og nasjonale myndigheter.

Undersøkelsen vil gi enkelte benchmarks mot Kantars nasjonale klimabarometer, samt også mot enkelte spørsmål fra EUs Klima-Eurobarometer som er gjennomført syv ganger fra 2008, sist i 2019.

I tillegg til spørsmålene som er utformet som en «grunnpakke», vil det være mulig å legge til 5 egne spørsmål innenfor grunnprisen.

Spørsmål som i liten/mindre grad treffer kommunens mulighetsrom for tiltak, *kan* fjernes.

Sentrale «tverrgående» tema:

Hva mener du er de største utfordringen Norge står ovenfor i dag? (Velger tre alternativer av 14).

Hvilke endringer i naturen mener du at du har observert i din kommune som konsekvens av klimaendringene? (15 alternativer).

Hva har du gjort i løpet av de siste 12 måneder for å redusere din egen belastning på klimaet? (17 tiltak).

Ønsker du å gjøre mer for å redusere dine klimautslipp, og hvor sannsynlig er det at du vil gjøre noe av det følgende de neste to årene? (Grad av sannsynlighet, inkludert «Gjør det allerede» og «Ikke relevant» (18 tiltak/aktiviteter).

Hvilke av følgende tiltak fra myndighetene mener du bør prioriteres i arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser? (20 tiltak).

Hvem mener du er ansvarlig for å takle klimaendringene? (Liste med aktører).

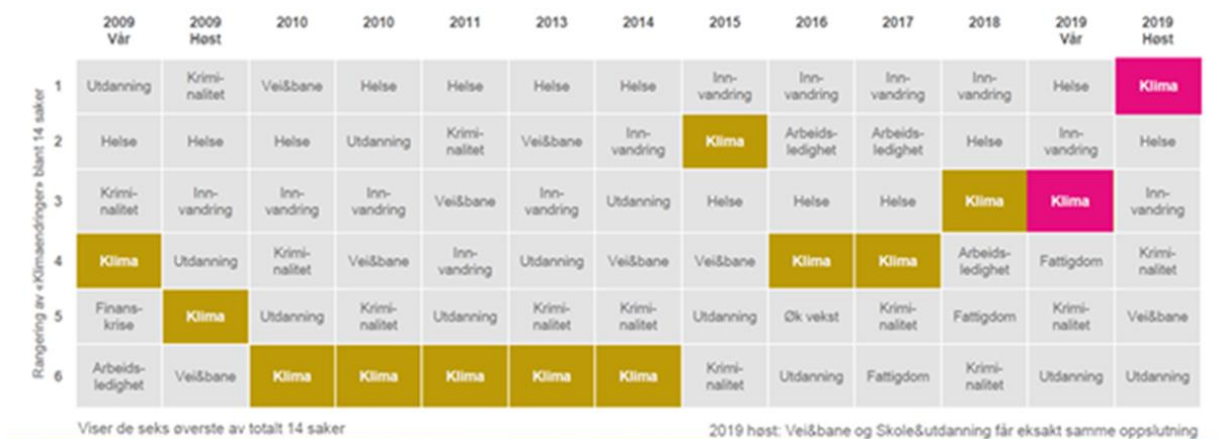
Klimaendringene som trussel

Klimabarometeret *høsten* 2019 målte for første gang at klimaendringene oppleves som den største trusselen Norge står overfor i dag (5 av 10 av landets innbyggere). Av i alt 14 forhold, som blant annet inkluderer sikre vekst i økonomien, bekjempe arbeidsledighet, fattigdom, vold og kriminalitet, terror, narkotikaproblemer, innvandring og integrering, har klima ligget som nr. 2 - 4 fra og med 2015.

Eurobarometeret i 2019 viser at befolkningen i Norden i størst grad mener at klimaendringene er den største trusselen mot verden (5 av 10 i Sverige). Med unntak av ett land, har andelen av befolkningen som mener klimaendringene er den største trusselen økt betydelig fra 2017, og for 11 land har andelen økt med mer enn 10 prosentpoeng. (Norge er ikke inkludert i dette barometeret).

«Klimaendringer» rykker opp fra tredje til første plass i løpet av 2019 (Maksimalt 3 svar)

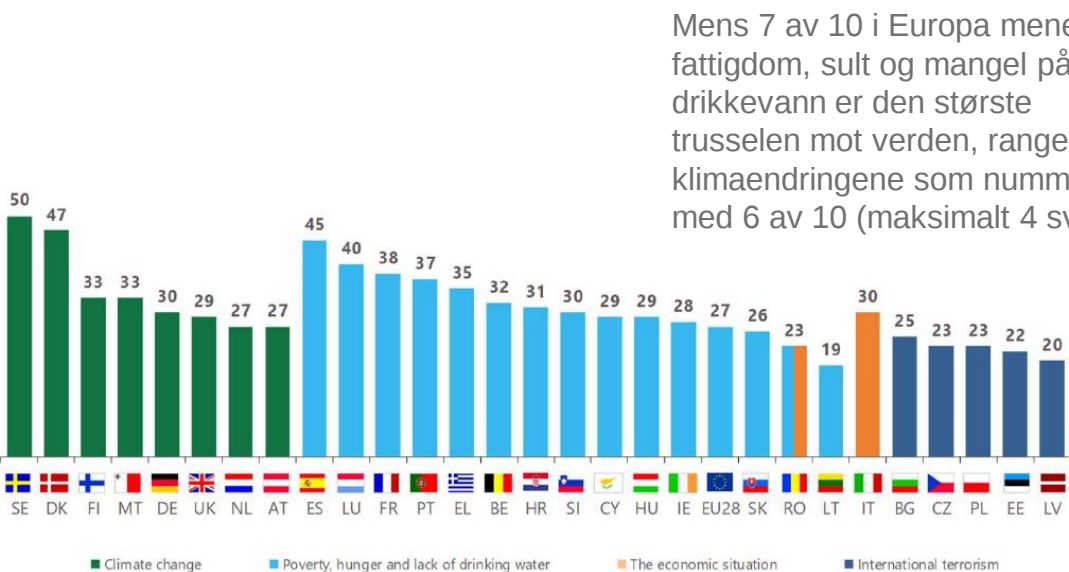
49% av befolkningen ser «Klimaendringer» som en av våre tre største utfordringer

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019

QB1a Which of the following do you consider to be the single most serious problem facing the world as a whole?
(% - THE MOST MENTIONED ANSWER BY COUNTRY)

Mens 7 av 10 i Europa mener fattigdom, sult og mangel på drikkevann er den største trusselen mot verden, rangeres klimaendringene som nummer 2 med 6 av 10 (maksimalt 4 svar).

Om klimabarometre

Kantars nasjonale klimabarometer

- Klimabarometeret er en årlig undersøkelse gjennomført på GallupPanelet.
- Kartlegger befolkningens holdninger til og interesse for klima og klimapolitiske spørsmål, minimum 2000 intervju.
- Formålet er å bringe befolkningens holdninger til torgs, sette fokus på klima og bidra til å skape debatt.
- Klimabarometeret har vært gjennomført siden 2009, til sammen 11 målinger med målingen i 2020.
- Undersøkelsen presenteres på et arrangement med innledning fra statsråd eller statssekretær og politisk debatt med stortingsrepresentanter fra Energi- og miljøkomiteen på Stortinget.

Eurobarometer 490 Climate Change

Denne undersøkelsen gjennomføres av Kantar i EUs 28 medlemsland på bestilling av Europakommisjonen.

Eurobarometeret (klima) startet i 2008 og har senere blitt gjennomført i 2009, 2011, 2013, 2015, 2017 og sist i 2019.

Rapporten viser befolkningens holdninger til klimaendringene og endringer i holdninger over tid. Rapporten gir et faglig innspill til EU og hvert enkelt medlemslands arbeid med et klimanøytralt Europa, men representerer i seg selv ikke Europakommisjonens synspunkter.

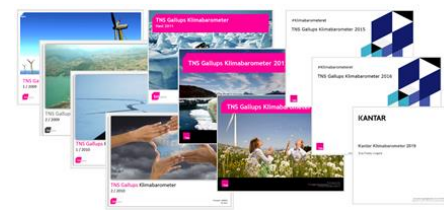

Kommunenenes klimabarometer

Kantar gjennomfører en rekke klimaundersøkelser for ulike forskningsmiljøer og kommuner.

En viktig aktør her er Cicero som årlig gjennomfører en klimakonferanse med innspill fra deres klimaundersøkelse.

Klimabarometrene vi gjennomfører, andre store klimaundersøkelser og flere kommuners interesse for å gjøre egne klimaundersøkelser blant deres innbyggere, har inspirert oss til å lage det vi mener er den «ultimate» klimaundersøkelsen for kommunene i Norge.

På de neste sidene får du presentert innholdet i undersøkelsen.

A photograph of a yellow train at a station platform. The train is moving, as indicated by the motion blur in the windows. A person is standing in the foreground on the right, looking towards the train. The platform has a checkered safety line and overhead lights.

2

Miljøvennlig transport

Miljøvennlig transport

Temaområder (hvor ofte, gjør mer/mindre enn før, hva kommunen bør prioritere og tilfredshet med kommunen):

- Reise kollektivt (jobb, annet)
- Bil, elbil, hybrid, bildeling, samkjøring, ladestasjoner, innfartsparkering, fjerning av parkeringsplasser, bilfrie gater, bompenger, fordeler for elbil
- Går, sykler, sparksykkel, bysykkel
- Framkommelighet (syklister, gående, bil, kollektivt)

54% av elbileierne er fornøyde med hurtiglading der de ferdes, men mange ønsker seg allikevel...

Flere steder med hurtiglading
70%

Flere ladepunkter på hvert sted
62%

Raskere lading
25%

Lavere pris for lading
25%

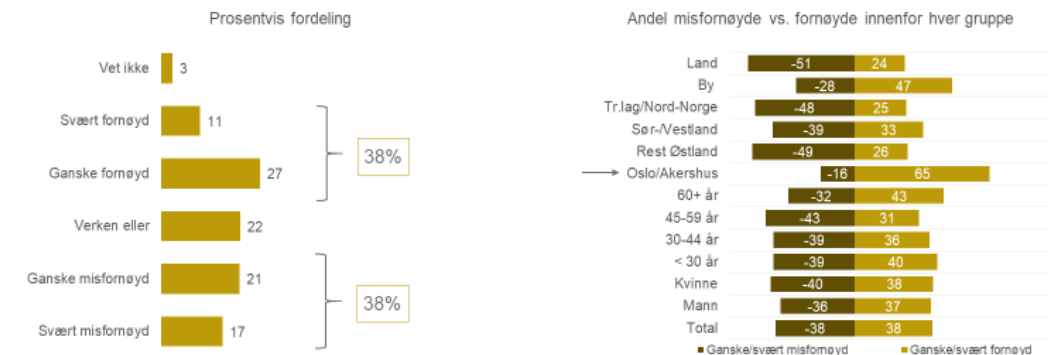

Bedre info om når ladere er ledig
21%

38% er fornøyde med kollektivtilbudet der de bor, like mange er misfornøyde, de som bor i Oslo/Akershus er de mest fornøyde

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med kollektivtilbudet der du bor? (n=2008).

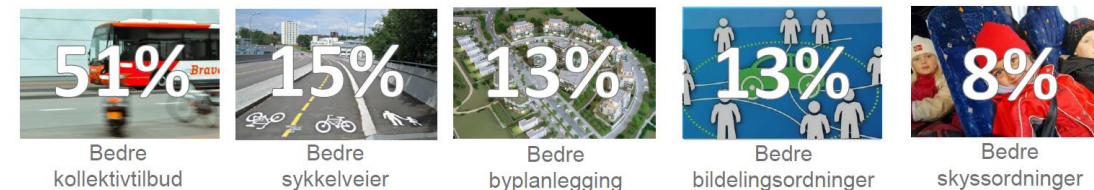

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

94

For at folk skal redusere bilbruken eller gå bort i fra å ha bil må kollektivtilbudet bli bedre

3

Klimatilpasning - forebygging

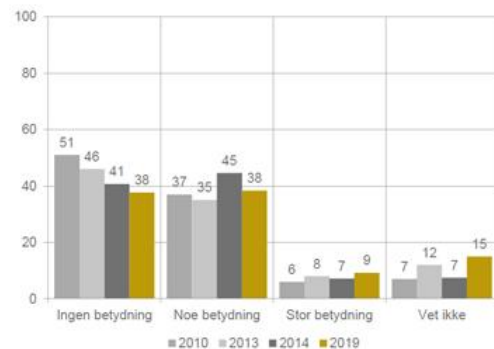

Klimatilpasning - forebygging

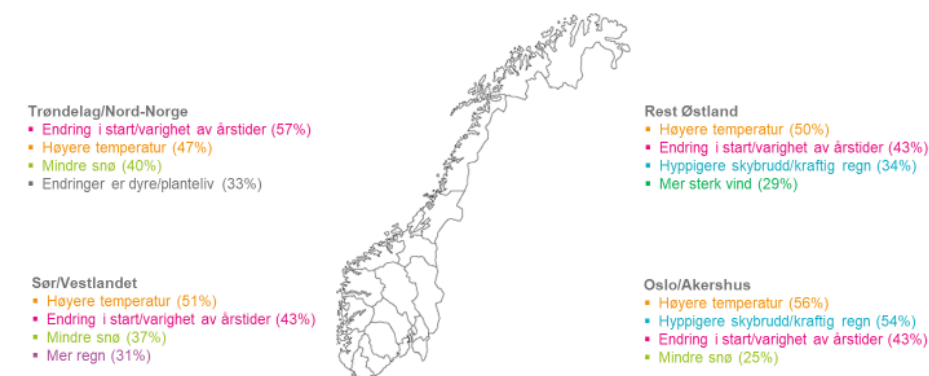
Temaområder

- Behov for sikring av boligen mot større nedbørsmengder
- Opplevd problemer med ekstremvær siste år (tørke, redusert fremkommelighet, overvann, flom, ras og jordskred, etc.)
- Kommunens evne til å takle klimaendringer og mer ekstremvær
- Kommunens kommunikasjon om klimaarbeidet
- Klimaendringenes konsekvenser for en selv, familien og

47% er betenkt på hvor de vil bosette seg i framtiden

Hvilke konsekvenser av klimaendringer folk først og fremst opplever, har sammenheng med hvor de bor

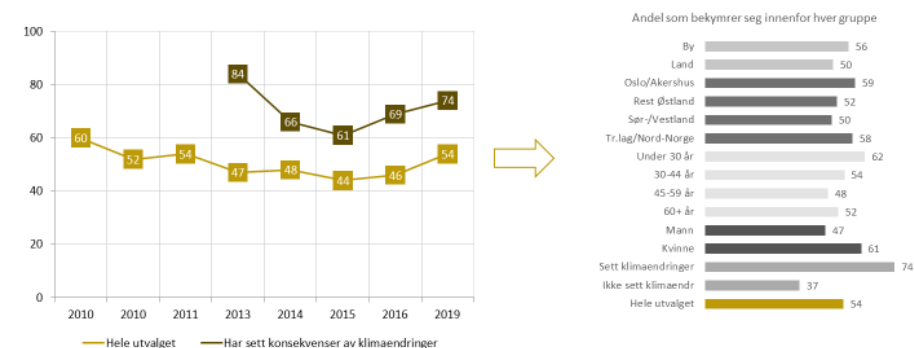
KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videregisnes uten tillatelse fra Kantar

60

Flere bekymrer seg for konsekvensene av klimaendringer, de som har erfart klimaendringer i egen kommune bekymrer seg mest

Jeg er bekymret for konsekvensene klimaendringer kan få for meg og min familie (n=2008) Andel helt/delvis enig

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videregisnes uten tillatelse fra Kantar

61

4

Forbruk og miljø

Forbruk og miljø

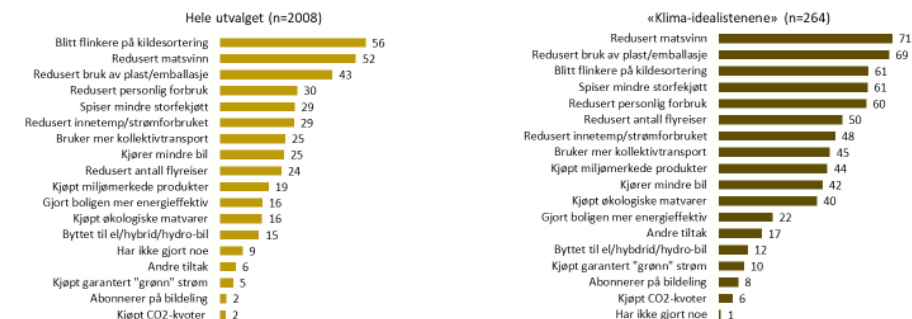
Temaområder: egen atferd (i dag) og holdninger

- Sortering: plast, papp, matavfall, glass, farlig avfall
- Gjenbruk: Kjøpe brukt (klær, møbler, hvitevarer, annet)
- Gjenbruk: Låne eller leie, reparere
- Kjøpe miljøvennlig mat, redusere kjøttforbruk, oppmerksom på miljømerket og økologisk, kast av mat
- Velge bevisst miljøvennlig transport (gå mer, sykle mer, sparkesykkel, kollektivt framfor bil)
- Færre flyreiser, kortere flyreiser
- Kjennskap til muligheter for å være miljøvennlig
- Kommunens innsats for å gjøre miljøvennlige forbruksvalg

**

Kildesortering, mindre matsvinn og redusert bruk av plast og emballasje er hva flest har gjort for å redusere egen belastning på klima

Hva har du gjort i løpet av det siste året for å redusere din egen belastning på klimaet? Vi tenker her på tiltak du har gjort ved eget initiativ og ikke pålegg du har fått fra andre. Prosent.

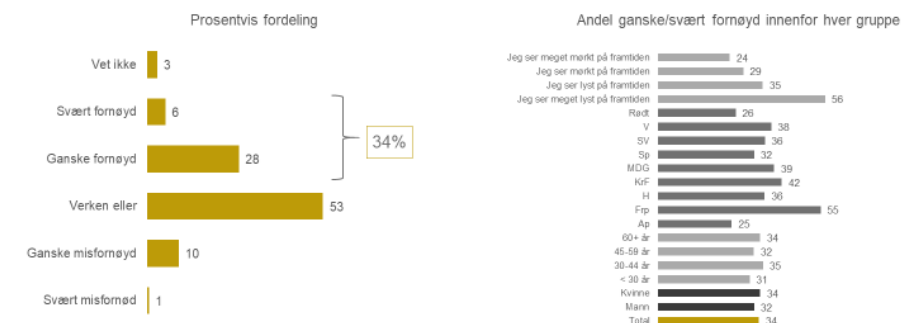
KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

83

34% sier seg fornøyd med egen klimainnsats, svært få (11%) er misfornøyd

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med din egen innsats i forhold til klima- og miljøspørsmål? (n=2008).

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

84

A photograph showing the silhouettes of six wind turbines in a row, receding into the distance. The sky is a vibrant orange and yellow, suggesting a sunset or sunrise. The sun is visible as a bright, glowing orb between the second and third turbines from the left. The turbines' blades are blurred, indicating they are in motion. The overall scene conveys a sense of clean, renewable energy.

5

Miljøvennlig energi og bygg

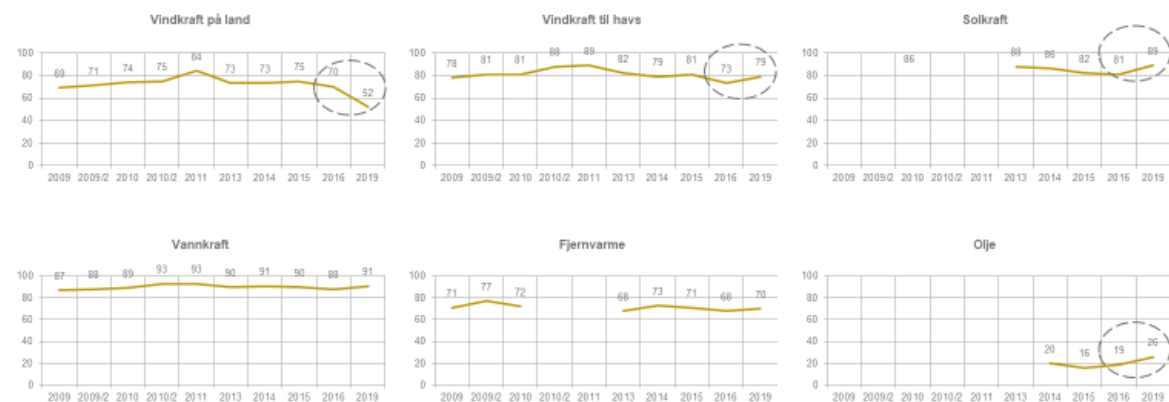
Miljøvennlig energi og bygg

Temaområder

- Energieffektivisering/-tiltak hjemme
- Solcellepaneler
- Fjernvarme
- Bygge ut flere vassdrag for å øke vannkraftproduksjonen
- Satse på vindkraft
- Satse på bølgekraft
- Videreføre olje- og gassproduksjonen
- Ønskede tiltak fra nasjonale og kommunale myndigheter

Markant fall i befolkningens holdning til vindkraft på land, men flertallet er positive

Samtidig er det økning i andelen som stiller seg positive til vindkraft til havs

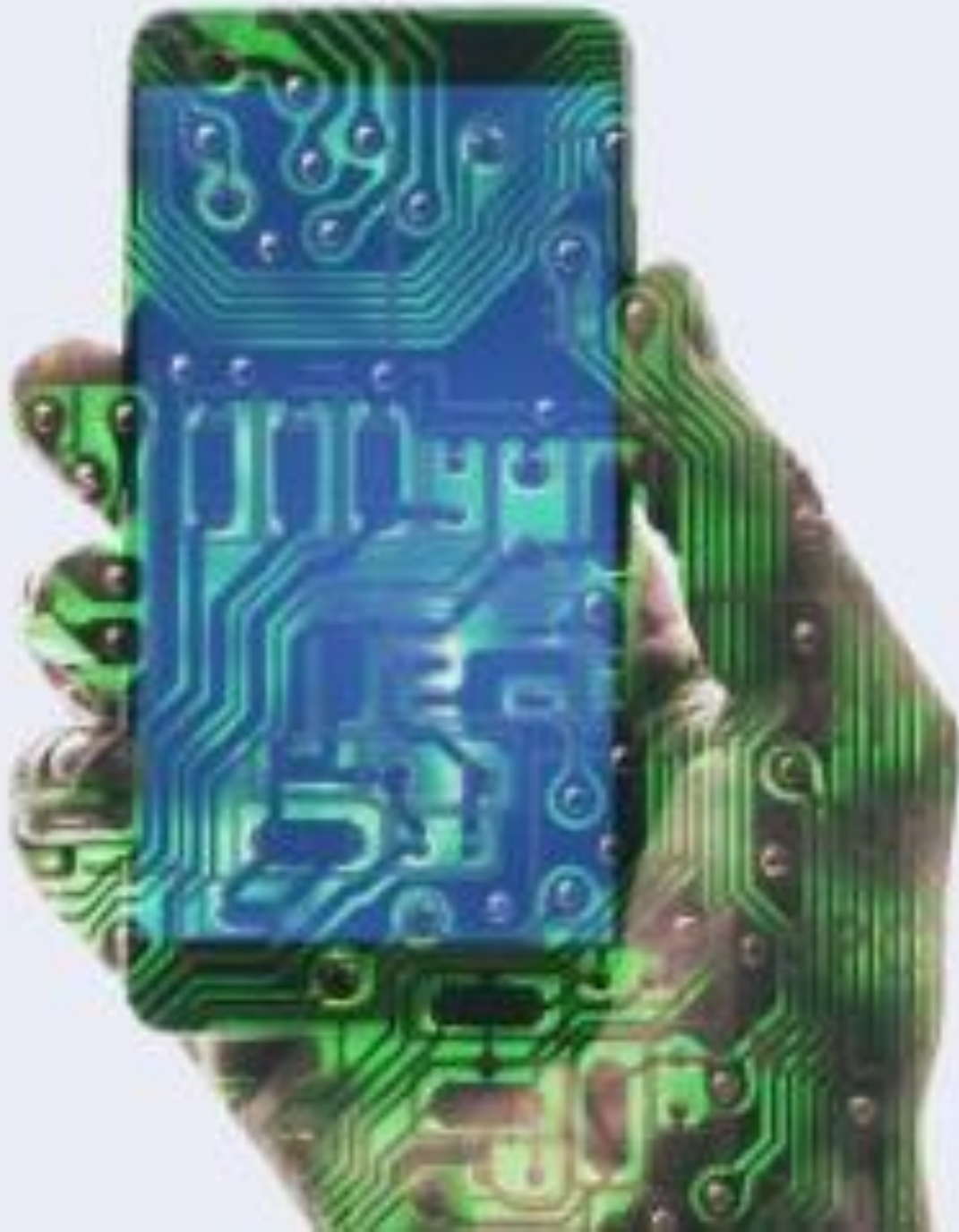
KANTAR

Øya forby lvgard@kantat.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for internt bruk og skal ikke videregisnes uten tillatelse fra Kantar

46

6

Grønt næringsliv og grønne jobber

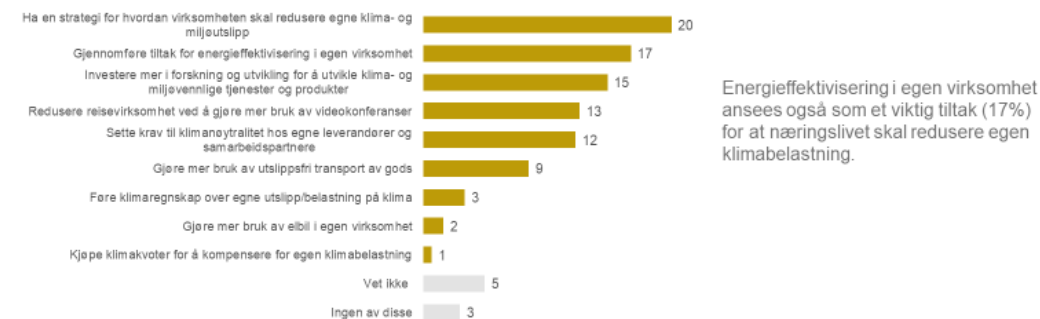
Grønt næringsliv og grønne jobber

Temaområder

- Kommunal støtte til klimasmarte virksomheter/bedrifter
- Øke andelen klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser
- Vurdering av næringslivets innsats for å begrense utslipp av klimagasser
- Hvilke tiltak bør næringslivet først og fremst prioritere for å redusere egen klimabelastning?
 - Tiltak for energieffektivisering i egen virksomhet
 - Gjøre mer bruk av videokonferanser
 - Gjøre mer bruk av utslippsfri transport
 - Sette krav til klimanøytralitet hos egne leverandører

* Alle virksomheter bør utarbeide en strategi for reduksjon av egne klima- og miljøutslipp, dette ansees som det viktigste klimatiltaket (20%) for næringslivet

Hvilket av følgende tiltak mener du næringslivet først og fremst bør prioritere for å redusere egen klimabelastning? (n=2008) Prosent.

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videregis eller siteres fra Kantar

42

7

Innbyggernes holdninger til å gjøre
mer og vurderinger av tiltak

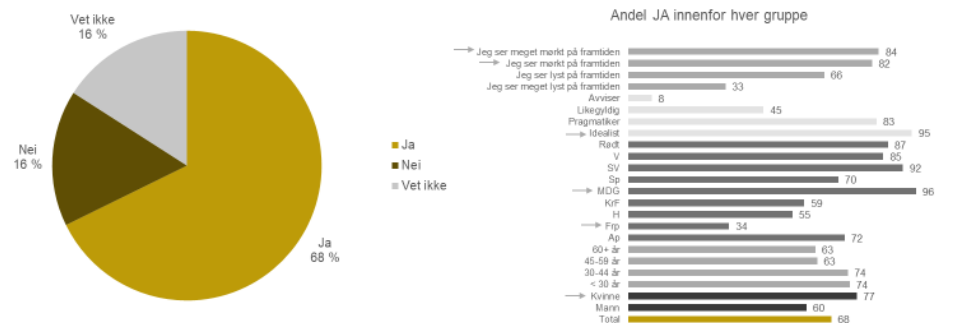
Befolkningens holdninger til å gjøre mer og vurderinger av tiltak

Temaområder

- Sannsynlighet for å gjøre mer av følgende tiltak: reise oftere kollektivt, redusere matsvinn, kildesortere mer mat, plast, papp, glass, sykle mer, gå mer, bytte til elbil, kjøre mindre bil, fly mindre, med mer.
- Hvilke av følgende tiltak mener du bør prioriteres i arbeidet med å redusere utslipp av klimagasser? Mer bruk av solceller på bygninger, mer vannkraftutbygging, mer bruk av fjernvarme, støtteordninger for varmepumper, mer satsing på vindkraft til havs, mer bruk av vindkraft til lands, satsing på biodrivstoff, bedre incentiver for elbiler, bruke elektriske anleggsmaskiner på byggeplasser, ta vare på eksisterende bygninger framfor å bygge nytt, bedre kildesortering, enklere å sykle/bygging av sykkeltraseer, bysykkelordning, sparkesykkelordning, mer kollektivsatsing (buss, tog, trikk, båt), bildelingsordning, fjerning av parkeringsplasser, innføring av rushtidsavgift og/eller veiprising (i stor byer), med mer.

Flertallet (68%) av befolkningen er villige til å gå ned på eget forbruk for at vi skal klare å redusere klimautslipp

Er du villig til å gå ned på eget forbruk for at vi skal klare å redusere klimautslipp? (n=2008).

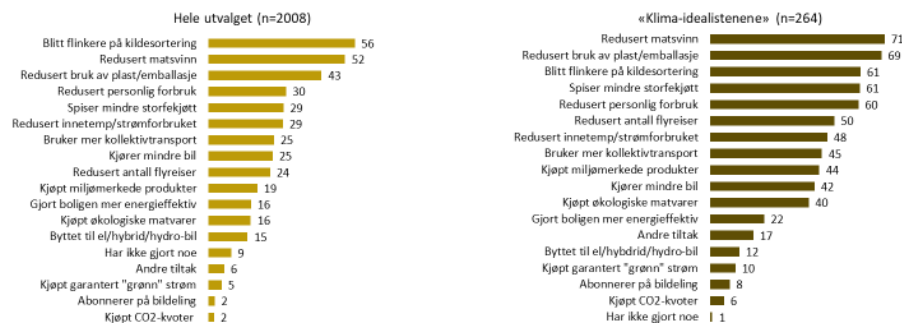
KANTAR

eva.forsby.livgard@kantar.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

81

Kildesortering, mindre matsvinn og redusert bruk av plast og emballasje er hva flest har gjort for å redusere egen belastning på klima

Hva har du gjort i løpet av det siste året for å redusere din egen belastning på klimaet? Vi tenker her på tiltak du har gjort ved eget initiativ og ikke pålegg du har fått fra andre. Prosent.

KANTAR

eva.forsby.livgard@kantat.com 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

83

A man wearing a grey cap and a dark blue sweater is smiling and looking to his right. He is standing in front of a large screen that displays a grid of several small photographs of people. The background behind the screen is a dark, vertically-ribbed curtain.

8

Kommunikasjon og dialog med befolkningen

Kommunikasjon og dialog med befolkningen

Temaområder

- Kjennskap til kommunens klimamål
- Behov for informasjon om klimatiltak og hvordan man kan redusere sitt klimaavtrykk
- Tilfredshet med informasjon fra kommunen

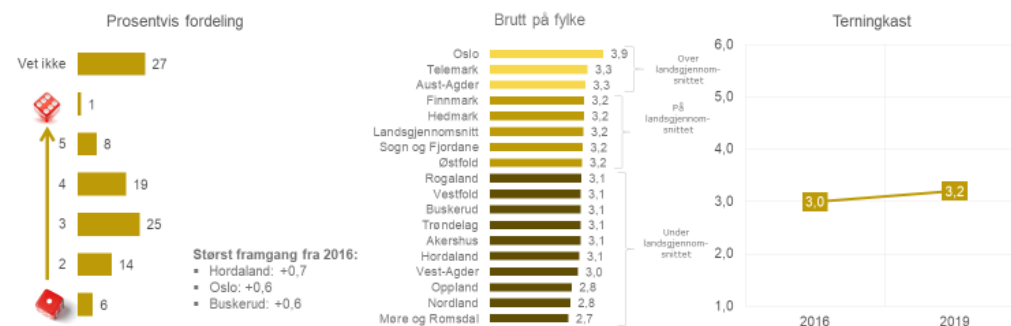
Om klimakommunikasjon

Innen klimakommunikasjon har vi kommet frem til seks arketyper av klimabevisste; aktivisten, lederen, eksperthen, alturisten, følgeren og optimisten.

De som lykkes med sin klimakommunikasjon er de som både får frem det rasjonelle men også linker til sosiale verdier og emosjonelle strenger. En aktør med et klimaengasjement kan jobbe med de sosiale verdiene for å utløse den reaksjonen man ønsker ute blant publikum.

Mange (27%) mangler kunnskap om egen kommunes arbeid med å redusere utslipp av klimagasser, de som kan svare gir kommunen terningkast «3,2»

Hvis du skal bedømme din egen kommunes arbeid med å redusere utslipp av klimagasser, hvilket terningkast vil du gi den? (n=2008).

KANTAR

eva.fosby.livgard@kantat.no 19100765 Klimabarometeret 2019
Rapporten er kun for intern bruk og skal ikke videreføres uten tillatelse fra Kantar

66

Ved å bruke arketyper til å finne målgrupper og lage treffende budskap, kan klimakommunikasjonen få større effekt.

<https://kantat.no/kantar-tns-innsikt/hvilken-klimakommunikasjon-treffer-hvem/>

9 Gjennomføring, rapportering og pris

Gjennomføring, rapportering og pris

Utvalgsbase og metode

Undersøkelsen gjennomføres ved at vi trekker et representativt utvalg av befolkningen i kommunen etter kjønn og alder. Utvalget trekkes på Kantars befolkningsbase (levert av Data Factory).

Undersøkelsen sendes ut via SMS. Kommunen merkes som **avsender** (alias) og SMS-teksten avsluttes med «Med vennlig hilsen *navn på kommunen*». Om ønskelig kan incentiver (gavekort) legges inn.

SMS-teksten: Spørreundersøkelse om klimaendringer og klimatiltak i <kommune> <lenke> Mvh <kommune>.

Intro: I denne undersøkelsen ber vi deg svare på spørsmål om dine holdninger til klimaendringene, hva du ser som trusler mot kommunen som følge av eventuelle klimaendringer, om du selv gjør noe for å begrense eget klimaavtrykket og hvilke forventninger du har til klimatiltak fra myndighetene.

Tidspunkt for gjennomføring

Undersøkelsen kan tas opp en til to uker etter at avtale er gjort og spørreskjemaet er avklart. Undersøkelsen vil ligge om lag en uke ute i felt. Deretter vil det ta en til to uker før rapporten er klar.

Utvalgets størrelse

I store kommuner, med mer enn 30 000 innbyggere, trekkes et bruttoutvalg opp mot 15 000 innbyggere i alderen 15 år og eldre. Forventet svarrespons ligger på mellom 7 prosent og 15 prosent. Her baserer vi oss kun på en utsendelse. I mindre kommuner trekkes alle tilgjengelige (personer med mobiltelefon). I de mindre kommunene påminnes alle som ikke har svart innen frist for at vi skal oppnå et tilstrekkelig antall intervju.

Rapportering

Det utformes en PowerPoint-rapport med grafikk og tekst for alle funn brutt ned på alder, kjønn og holdning til om klimaendringene er menneskeskapte eller ikke. Enkelte spørsmål sammenlignes med Kantars Klimabarometer i Norge og EUs-klimabarometer (Eurobarometer 490, April 2019) gjennomført av Kantar i 28 land for EU-kommisjonen.

Pris

Kr 95 000,- eks mva. ved påmelding fra en kommune.
Kr 85 000,- eks mva. per kommune ved felles påmelding / samtidig gjennomføring fra to eller flere kommuner.

Kontaktperson i Kantar (for spm om spørreskjema, påmelding)

Roar Hind, e-post: roar.hind@kantarc.com, tlf. 480 44 130